

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám, Gergurov-féle háiban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bácsmegeyeri nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.
Felelős szerkesztő és kiadó/tulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt
50 kr. — Egy óra 85 kr.
Egyes szám ára 10 kr., a vasárnapi szám 15 kr.

A szini ivad előtt.

Figyelemre méltó cikkkel közöl a „Bácska“ abból az alkalomból, hogy Füredy Károly szinigazgató bejelentette a zombori közönségnek f. hó 20-án törté-
nendő bevonulását.

A szini ivad Zomborban nem jelentéktelen esemény. Városunk intelligens közönsége szereti a színházat, s támogatja is azt nyitott erszénnyel s tapsra kész tenyerekkel.

Megkövetelheti tehát, hogy áldozatkészsége méltó tárgyat találjon Thalia itteni templomában.

Fölhívja a Bácska a szinügyi bizottság figyelmét arra, hogy ama szerződést, melyet annak idején az igazgatóval kötött, tartsa szigorúan szeme előtt.

Másrészt a sajtót is arra ösztönzi, hogy ne legyen túlságosan elnéző a társulat iránt, a mint eddig tette.

Teljesen osztjuk a „Bácska“ fölfogását s készségesen csatlakozunk álláspontjához.

A szinügyi bizottság nem állhat feladata magaslátán, ha szemközt találja magát a sajtóval. Viszont a sajtónak is meg kell adni a módot arra, hogy bírálói tisztét függetlenül gyakorolja.

Annak idején, midőn a Füredy-féle szintársulatról a város törvényhatósága közgyűlésén szó volt, e lapon szerkesztője indítványt tett arra nézve, hogy a szerződésbe foglaltassék bele a szinigazgató ama kötelezettsége, miszerint a helyi sajtó részére kötelese tiszteletjegyeket adni.

A dolognak az adott fontosságát, hogy a propositiót a Bácska szerkesztője is támogatta, jöllehet mindkét lapszerkesztő páholybér-
lője a színháznak s a tiszteletjegyet sem az egyik, sem a másik soha se használja.

Ki van tehát zárva a kiesi-

nyes gyanúsítás. — Akkoriban ez a kérdés kedvező megoldást nem nyert, mert a pályázati hirdetésben kellőleg előkészítve nem volt. De bizonyosra vesszük, hogy a legközelebbi pályázati hirdetés alkalmából méltatható lesz ez is.

Addig természetesen a szinigazgató ajándékkép küldi tiszteletjegyeit a helyi sajtónak s az bizonyos lekötöttségbe jut az ajándékozóval szemben.

Már most mi következhetik?

Még az ősz elején beküldött lapunknak egy vidéki ujság, mely Füredy Károly szintársulattal foglalkozott s bizony nagyon erősen megkritizálta.

Nem hisszük, hogy az a kritika teljesen objektív alapon íródott meg. Nagyon erős volt. Az erős támadás nem indokolt egy vidéki szinigazgatóval szemközt.

De ha negyedrésze is igaz annak a kritikának, akkor a „Bácska“ figyelmeztetése nagyon is indokolt.

Mi tehát őszinte örömmel üdvözöljük a Bácskát, midőn már eleve arra inti a helyi sajtót, hogy ne áradozzon ok nélkül dieshymnuszokban a társulat iránt, hanem legyen objektív.

Ha komoly törekvésünk városunk szinügyét fejleszteni, a közönség műpártolását folytonos éberségben tartani, akkor nem szabad kiesinyes nézpontokat szem előtt tartani.

A míg ez meg nem történik, — addig objektív kritikát írni olyan feladat, mely azzal a vesztélyel jár, hogy a szinigazgató egy szép napon figurát üz belőlünk, megvonja a tiszteletjegyeket. Volt már erre példa Zomborban is.

Akkor a „Bácska“ és „Z. és V.“ szolidárisan, járt el. Megbizottjai dr. Margalits Ede s Kozma László elintézték a konfliktust, de a do-

log komikumá még elevenen él emlékezetünkben.

A szinügyi bizottságnak tenni kell az érdemben.

Leghelyesebb volna, ha az elnök — saját hatáskörében figyelmeztetné a szinigazgatót arra, hogy a sajtó számára fentartott tiszteletjegyek, — bár a szerződésben ki nem köttettek, — de régi szokás alapján kötelezőleg kiadandók.

Egyébiránt a szinigazgató jelentéséből, melyet egész terjedelmében mi is közlünk, — úgy látjuk, hogy a társulat a mi viszonyainknak megfelelő és a sajtó csak kötelességét fogja teljesíteni, ha elismeri Füredy törekvését és a társulat érdemeit.

Színházi jelentés.

Van szerencsém mély tisztelettel Zombor város n. é. közönségének tudomására hozni, hogy 60 tagu opera-, operette-, dráma-, vígjáték- és népszimű társulatommal a szinidényt 1895. november hó 20-án fogom megnyitni.

Megnyitó előadásul Konti legjelesebb operettje: A Citerás kerül színre.

Szintársulatom névsora: Nők: Gy. Mészáros Cornélia, primadonna. Bercsik Margit, coloratur első énekesnő. Pallay Vilma, soubrette énekesnő. Rónay Erna, finom comica, soubrette. Erdélyi Otília, operette comica. Laczko Aranka, hősnő, tragika. Tuboly Clementin, drámai szende, társalgási. Károlyi Böske, vígjátéki naiva. Keresztesi Amália, anyaszínész. F. Hevér Juliska, Panyicsky Irma, Mészáros Lujza, Dobos Teréz, Tihanyi Katica, Bauer Margit, Kinner Károlyné, Makay Lujza, kar- és segédszínész-nők. Férfiak: Hidvéghy Ernő hősszerelmes. Szebenyi Antal, natubürsch, bonvivant. Tiszta Miksa, operette-buffó, komikus. Ferenczy Frigyes, tenor buffó, burleszk komikus. Lángh Ödön, operett- és népszimű baritonista. Perényi József operette tenorista. Leövey József, kedélyes apa. Gyarmathi Gusztáv, jellem és intrikus. Pasztor János, társalgási színész. Madarász Dezső, másod szerelmes. Lángh Jenő, Utasi Tivadár, Lantos József, Miksai József, Sándori Kálmán, Farkas Béla, kar- és segédszínészek.
Zenekar: Dellin Henrik karnagy, Klin-

ner Károly orchester igazgató, első hegedű, Krausz Vilmos, Rnehák János másod hegedű, Kunes Vilmos viola, Brunello Félix gordonka, Strohmayer Rudolf nagybőgő, Weisz Béla ütőhangszer.

Műszaki személyzet: Fűredi Károly igazgató, Leővey József titkár, Hidvéghy Ernő, Gyarmathy Gusztáv és Lángh Ödön rendezők, Madarász Dezső ellenőr, Makay Zsigmond sugó, Lantos József festő, Verbőczy Emilia pénztáros, Pásztor János fődíszmester, Magyar József szertáros 2 segéddel, Kádár Lajos főruhatáros. Wolf Adolf szereposztó.

Az idény munkarendje : Operettek : Cite-rás, Virágcsata, Hoffmann meséi, Nebántsvirág, Don Caesar, Boszorkányvár, Olivette lakodalma, Szultán, Bányamester, Kis doktor, Szép Heléna, Orpheus az alvilágban, Gerolsteini nagyhercegnő, Komédiás hercegnő, Titkos csók, Kis herceg, Tata-Toto, Brigitta. Vigjátékok : Kis hörcsög, Mi történt az éjjel, Egy bolond gondolat, Tüzekek a gyakorlaton, Arany pók, Ahol unatkoznak, Agglegények, Buborékok, Fromont Risler, Ibolyafaló, Király házasság, Három testőr, Megboldogult. Drámák : Charitas, Küzdelem a létért, Takácsok, Fedora, Madam Sans Gené, Atyafiak, Chamillák, Erdő szépe, Fehérek, Márvány hölgyek, Párizsi rongyszédő, Sarah grófné, Valeni nász, Brankovics György, IV. László, Milton, Pillangó csata, Zách család, Bernardo Montilla, Rafael, Becstelének. Bohózatok : Kurtaszoknyások, Baba, Goldstein Számi, Szabin nő, Ninis, Feneanyósok, Nőemancipáció, Csókon szerzett vőlegény. Népszínművek : Hortobágyi virtus, Dadai uzsorás, Buzavirág, Csikós, Két pisztoly, Marcsafaz ezred lánya, Huszárcsíny, Leszámolás, Csillaghullás. Kiállításos darabok : Szép Melusina — tengeri habléány, Vizözön, Sztrogoff Mihály utazása Irukczkig.

A bérletek a tekintetes színügyi bizottsággal és a városi közgyűlés által jóváhagyott szerződési feltételek mellett és azok alapján eszközöltek. A bérlet (60) hatvan előadásra terjed. Az összes intézkedéseket Leővey József színházi titkár végzi, kit min-

den műszaki és anyagi ügyek elintézésére teljhatalmulag felhatalmaztam. Bérlet árak : Idénybérlet (60 előadásra) : proscenium páholy 210 frt, a többi páholy (60 előadásra) 180 frt, Zsölyeszék 20 előadásra 1, 2. sorban 16 frt, 3., 4., 5., 6. sor 12 frt, Zartszék 20 előadásra 7. 8. sorban 10 frt, 9. 10. sorban 8 frt. A tavalyi és tavalyelőtti bérlet jogai ez alkalommal is érvényben maradnak.

Nagyérdemű közönség! Midőn (60) hatvan tagu elsőranguan szervezett színtársulattal a színidénynt megnyitóm, az összes újdonságok beszerzésével, páratlan fényes ruhatárral, az előadások legkorrektebb összjátékával már előlegesen is garantiát nyujtok arra, hogy művelzeti szempontból az ideai színidény az előzőkhöz képest kimagasló legyen.

Magamat a n. é. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlv,

hazafias tisztelettel

Fűredi Károly,

Zombor-Baja városi színház igazgatója.

Az új miniszter.

A Nemz. Ujs. Darányi Ignác miniszter kinevezetése alkalmából a következő érdekes cikket közli.

A hivatalos lap kezd érdekes olvasmány lenni. Aki például tegnapi számába bepillantott, az meglepetést, valóságos szenzációt találhatott benne. Ott olvashatta nemcsak gróf Festetich Andor lemondásának elfogadását, hanem ugyanezzel együtt az új földmívelésügyi miniszter kinevezését is.

Ez a kinevezés pedig minden tekintetben szenzációszámba mehet. Nemcsak azért, mert a legbeavatottabb kormánypárti körökben sem hitték, hogy olyan gyorsan megtör-

ténhetik, hisz tegnap este még azzal rémitgették a híveket, hogy báró Bánffy Dezső az ő kiszámíthatatlansága mellett Kolozsvárról uti táskájába bepakolta hozzá magával az új földmívelésügyi minisztert.

Pedig ugyanakkor, mikor azt s más hasonló híreket terjesztettek, gróf Festetich örökre már nem volt gazdátlan; az új miniszter tényleg ki volt nevezve s a kinevezési okmány szövegét már szedték is a hivatalos lap nyomdájában. A mily szokatlan ez a titoktartás és titkolódzás, mely nálunk eddig nem volt gyakorlatban, épp oly meglepő az, hogy Darányi Ignác neveztetett ki földmívelésügyi miniszterré.

A napokban az ő nevét is említették a jelöltek közt, de senki sem vette a hirt komolyan, mert Darányi urat emlegették már igazságügyi miniszternek, de hogy éppen a súlyos válsággal küzködő magyar földművelésnek orvosdoktorává tegyék meg, azt senki sem várta. De báró Bánffy Dezső nem ismeri a lehetetlenséget, s megcsinál mindent, bármilyen képtelennek lássék is.

Hogy a jelen esetben nem a magyar mezőgazdaságra, a földművelés érdekeire való tekintetek vezették, az az első pillanatban kitűnik. Darányi Ignác ur oszlopos tagja ugyan a szabadelvű pártnak, szerzett is érdeket minden kormány körül tizenöt esztendő óta, egyszer-másszor el is vetette a súlykot s egy ízben egy szörnyű kellemetlen helyzetbe jutott, midőn nyilatkozatait nyilvánosan vissza

TÁRZA.

Elszállt hangulatok.

— Irta : Vojtkó Pál. —
(vége.)

A helyi újság fődözte fel nagy diadallal : ni a Halmer, hisz az egy híres író, hisz az itt lakik, itt él köztünk s a történeteit innen szedi, írja. Ott van mindenikben az ezüstös Garam siető folyása, ott a Tátrának szelíd, de regényes lánczait megőző szépszinű kő, a kárpát üde levegő, a kies völgyek egész flórája. Azok az emberek, a kirkől ír, jó ismerősök a vidéken, közsönitük egymást naponta s a történetekre is rá lehet ismerni : ez akkor történt, az evvel esett . . . Hogy eddig is észre nem vették ! De ki is hitte volna a zárkózott, emberkerülő Halmerről, a kit észre sem lehet venni, hogy él, hogy van a világon. És nagyot fordult a sor. Halmerre barátságosan néztek a titkárok, megszólították a tanácsosok, sőt a pénzügyigazgató ur is.

— Nagyon szép dolgokat tetszik írni, gratulálunk . . .

Ha lmer szinte elpirult. Az a szállas, nagy ember lehajtott fővel vonta ki kezét a nagyságosok kezéből és elsietett, mintha valami rossz fát tett volna a tüzre; csak meg se köszönte a dicséretet.

Az uton is elfogták olykor. Olyanok,

akik eddig észre sem vették. Üresfejű, fenhéjázó emberek, akik sokat adnak a hirre.

— Ah, Halmer — mondták — ön híres ember lett. Tele vannak az újságok a nevével . . . Csak előre . . .

S ha néha asszonyokkal találkozott, mikor nem kerülhette el a népebb utczákat, akárhányszor néztek a szemébe kíváncsian és összeszegtak, hogy ő is hallotta :

— Ez Halmer . . .

Szegény Halmert ilyenekkel ki lehetett volna kergetni a világból. Hozzá még beleakarták venni a társaságba, a Társaskör titkára, egy sokat beszélő és képtelenül udvarias tanár fölkereste a lakásán és föl akarta léptetni a legközelebbi estélyen. Halmer megijedt, mentegődzött, de meg kellett ígérnie, csakhogy megbeszéljék a beszédes titkártól. A felolvasó estélyre azonban nem ment el, megszökött hazulról s az egész éjtel dideregve, bolyongva töltötte a városban kívül, csakhogy meg ne találják. A kaszinó termében pedig előkelő és fényes publikum leste a felolvasását — hiába, végre is nélküle kellett az estélyt megtartani.

Ettől kezdve Halmer nyugalma tűnni kezdett, izgatott lett és valósággal elvadult az emberek közül; nem is akarta őket látni. Vasárnapjait és szabad idejét bolyongásokkal, kirándulásokkal töltötte, csakhogy a városban ne kelljen maradnia, este magára zárta szobája ajtaját és dolgozott, olvasott,

és irt volna, de már nem tudott úgy, mind annak előtte, mikor senki sem ismerte és senki sem törődött vele. Most mintha mindig üldözték volna s ez a félelem elűzte hangulatait.

A fővárosi újságok is bántották. Jóakaró kritikusok kifakadtak, hogy ilyen ember a vidéken kénytelen élni, lelket őt munkával keresi kényerét, elparlagiasodik, nincs tere az érvényesülésé. A másik lap meg egyre magyarosítani akarta. Halmer — az nem írni név, idegen hangzásu, egy magyar írónak kötelessége jó példával előljárni . . . Hivatálnok társai, ismerősei folyton a lapokkal hazaködtak elé, ma ezt írják róla, holnap azt, biztatták, hogy folyamodjon a fővárosba. Halmert bántotta a belső keserűség és izgatta a herce-hurca s igazán azon gondolkodott, hogy valahová, máshová kellene mennie, a hol nem ismerik. De nem a fővárosba . . .

A főváros zajától, tengernyi emberétől félt. Ott nincs az anyatermészetnek karja mellette, mely álmokba ringassa őt, a nagy gyermekeket, ki a falak között nem tud élni, ki úgy megszokta a völgyet, a hegyet, a Garamnak fényes szolgáját . . . És a mitől félt, éppen az érte utól. A fővárosba kellett mennie. Annyit jajgatták, annyiszor hangoztatták, hogy valamiképp a miniszter figyelmébe is ráirányult, előléptette egy osztálylyal s a fővárosba helyezte át. Másnap kollégái a hi-

kellott szivnia, de hogy eddigi szereplésének a földműveléshez semmi köze nincs, az köztudomású.

Ha tehát báró Bánffy Dezső a megüresedett bársonyszék eladományozásánál csak a legcsekélyebb tekintettel akart volna lenni a magyar mezőgazdaság érdekeire, úgy e tárca élére egyáltalán nem Darányi urat nevezte volna ki. Nem is idevágó tekintetek, hanem egészen más szempontok vezették elhatározásában. A Tisza-klikknek szolgált, ennek telhetetlen torkába dobta ezt a tárcazt is, hogy falánk uralmi vágyait kielégítse. Darányi Ignác a Tiszák legbizalmasabb embere s midőn őt tették meg miniszternek, ezzel nyilvánvalóan akarják a világnak, hogy még mindig a Tiszáké a dicsőség és a hatalom ebben az országban.

De talán egyebet is akarnak. Nem lehetetlen, hogy Darányi Ignácot a Tisza-klikk most nem önmagáért, nem a multban szerzett érdemeiért magasztalta föl. Ő csak helytartó egy valóságos Tisza számára, aki majd jönni fog, a ki csak akkor áll elő, ha a jövő évi budget már el lesz intézve. Annyi mersze még Bánffy Dezsőnek sem volt, hogy Tisza Istvánnal, mint földművelési miniszterrel menjen neki a költségvetési vita tömkelegének. Megtette tehát Darányit, a Tiszák legbensőbb hívét földművelési miniszternek, ki a budget elintézése után kétségesen helyet csinál Tisza Istvánnak s ezzel a Tiszára egy újabb korszakának, második, aligha javított kiadásának. Darányi alighanem egyszerű helytartó tehát,

vatalos lappal fogadták s közölték vele a hirt. Azt hitték örülni fog. Halmer azonban elspádot és nem szolt egy szót sem.

Bejárta még egyszer a vidéket. A Garamnak szép partja mentén a hegyi ösvényeket, fölkereste a vizeséseket s a magas erdő tisztásairól könyező szemekkel nézett szét a szép, ködben uszó tájon. Kicsi kis szobájától, melynek szük ablaka oda nézett az erdővel borított haragos-zöld Urpin-hegyre, zokogva bucsuzott el. Nagy válla megrenidült a sirástól, a hogy utóljára utitáskájával átlépte a küszöböt, pedig ugyan semmi különös sajnálni valója nem lehetett a szegényes, rozoga lakáson...

Mit siratott? Ő tudta, hogy mit. A gyönyörűség hangulatait, melyek édes álomba ringatták, felkelt és annyi embernek szerezték boldogságot, ha csöndes órán, elhagyott kis szobában papírosra vetette őket. Azokat siratta, mert itt hagyta őket; érezte, hogy ki-röppennek lelkeiből, örökre és soha, soha vissza nem térnek többé.

Halmer János a fővárosba költözött és hamarosan elfeledték történeteit is, nevét is. A kik a Garam mellől levetődtek Budapestre, olyasfélélt hallottak, hogy Halmer az ivásnak adta magát és züllésnek indul...

s néhány hónap mulva átengedi tárczáját másnak. De akár így, akár amugy, kinevezése a Tisza-klikk befolyásának aggasztó emelkedését jelzi, melylyel szemben az ellenléknek a leghatározottabban állást foglalni elengedhetlen kötelessége. E kinevezés hatása kétségkívül szembe-tűnően ki fog domborodni a küszöbön álló budget-vita befolyásában.

A hivatalos lap tegnapi száma egyebiránt szenzációs még más tekintetben, abban is, ami nincs benne. Miklós Ödön államtitkár lemondásának elfogadása hiányzik belőle. Pedig az államtitkár jóval előbb lemondott, mint minisztere s lemondása jóval előbb elfogadtatott, mint a Festetiché. A hivatalos lap azonban a Miklós dolgáról mélységesen hallgat. Azt jelenti ez a kallgatás, hogy Miklós Ödön tovább is államtitkár marad? Csakugyan minden jel arra vall, hogy itt egy egész eselszövény-nyel van dolgunk, melynek nem volt más célja, mint gróf Festetich Andor urnak kitenni a szűrét a földművelési minisztériumból.

Az új miniszter.

Pusztaszentgyörgyi és tetéleni Darányi Ignác Budapesten született 1849. január 15-én. Atyja, id. Darányi Ignác ifju korában Kossuth Lajos mellett dolgozott a pozsonyi diétán, később a régi Budaváros és Pestmegye közéletében tevékeny részt vett s 1848-ban Klauzál Gábor kormánybiztossá nevezte ki a Szolnok-Csongrád jobbpárti ármentesítő társulatnak 16 évi h. elnöke volt. Az új miniszter középiskoláit Budán végezte, a jogot pedig a pesti egyetemen hallgatta. 1872-ben megszerezte a jogdoktori oklevelet s a rákövetkező évben az ügyvédi vizsgálatot is letette. A 70-es években a magyar jogászyülés állandó bizottságának ismételve tagja volt. Kiváló szereplésével a jogászyülésen feltűnést keltett. 1875-ben az ügyvédvizsgáló bizottság tagja s rövid idő mulva a budapesti ügyvédi kamara választmányi tagja lett. 1876 óta tagja a főváros törvényhatósági bizottságának is s mint ilyen, előbb a jogügyi, majd a pénzügyi bizottságban működött. 1878-ban a Tiszavölgyi Társulat, a melynek ujra alakulásában közreműködött, a központi bizottság tagjává és titkárává választotta. Ebben a minőségben Lónyay Menyhért gróf, Andrássy Gyula gróf és Károlyi Sándor gróf társelnökkel a Tiszavölgyet érdekli minden kérdés megoldásában részt vett. 1881-ben a főváros II. kerülete megválasztotta orsz. képviselőjének s az őta mindig ennek a kerületnek szabadelvűp árti képviselője. A képviselőházban több éven át közlekedésügyi tárca előadója volt s a vizjogi törvény megalkotásában tevékeny részt vett. Utóbb a kereskedelmi tárcaának a referense volt s a pénzügyi bizottságnak is állandó tagja. Több ízben s különböző tárcák részéről följajlották neki az államtitkárságot, de nem fogadta el és megma-

radt ügyvédnek s a Tiszák jogtanácsosának: 1890-ben a vörös kereszt egyesület főgondnokává választotta s az ezt megelőző évben a ref. egyház zsinatára képviselővé választottak, a hol a közalapi és az adozási bizottságnak volt az előadója. 1892. óta a budapesti ev. ref. egyház és a pápai főiskola gondnoka, elnöke az orsz. statisztikai tanácsnak, az orsz. gazd. egyesület igazgató választmányának és számos más közérdekű egyesületnek, a melyek mindnyájának dolgaiban nagy tevékenységet fejtett ki.

Az ügyvédi gyakorlattal 1892-ben hagyott föl, a mikor az irodáját unokaöcsének adta át. Ez alkalommal a budapesti ügyvédi kamara meleg hangu elismerő iratot intézett hozzá. 1895-ben megválasztották a Ház alelnökévé. Az új miniszter mint jogi és közlekedésügyi szakiró is működött.

Érdekes, hogy a miniszterek kedden végbemenendő eskütelétélén a magyar udvari méltóságok közül éppen Andrássy Aladár gróf főkamarás-mester fog szerepelni, a ki egyuttal a Tiszavölgyi társulat jelenlegi elnöke és az országos gazdasági egyesület másodelnöke, mely egyesületekben Darányival évek hosszu során együtt működött.

Városi ügyek.

Hirdetmény. Zombor sz. kir. város közönsége mai napon tartott rendes közgyűlésében a mezőgazdasági bizottság szervezetről szóló szabályrendeletet megalkotván, ezen szabályrendelet folyó évi november hó 6-tól számított 80. napon át a városi kiadóhivatalban közszemlére kitétetett, ott a hivatalos órák alatt betekinthező és ellene ugyanazon idő alatt felebbezések a város polgármesteréhez cizmezve benyújthatók.

Kelt Zombor sz. kir. város közönségének 1895. évi Október hó 22-én tartott rendes közgyűléséből. Schlagetter Gyula s. k. polgármester.

Hirdetmény. Zombor sz. kir. város tanácsa részéről enzenel közhírré tétetik, hogy az 189%⁶ évre a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság által megállapított fegyveradó kivétési lajstrom, az 1883 évi XXIII. t. cz. 17. §-a értelmében 8 egymásután következő napon át vagyis 1895. november 7. éől november 15-éig a város adóügyi osztályánál mindenki által megtekinthező végett közszemlére kitétetik azon hozzáadással, hogy mindenki netaláni felszólamlását beadhajta, esetleg a másokat illető fegyveradó kivételre vagy esetleges fegyver eltitkolásokra nézve észrevételeit megteheti.

A felszólamlások és a netaláni észrevételek a fent kitézőtt határidő alatt a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál nyújthatók be, mely az észrevételek alapján a szükséges intézkedéseket megteendő, a felebbezések pedig közigazgatási bizottság elé terjesztendő, melyekre nézve ezen bizottság véglegesen határoz.

Zombor, 1895. október 31-én. Schlagetter Gyula s. k. polgármester.

Politikai hírek.

Az állami anyakönyvvezetés. A belügyminiszter két újabb rendeletben szabályozza az anyakönyvvezetők napidijait és az anyakönyvi bejelentések bélyegilletékének kérdését. A napidijakat illetőleg elrendeli, hogy amennyiben az anyakönyvvezető egy szomszédos kerületbe kénytelen ellátogatni, vagy amennyiben közhivatali állásban levő ember, a hivatalára nézve megállapított összeget számíthatja fel. Ha nincs közhivatalban, akkor két forint napidiját. Az egyik rendeletben kimondja a miniszter, hogy a házassági kihirdetés alól való felmentések bélyegmente-

sek és hogy értük semmi nemű díj nem szedhető. A másikon meg elrendeli, hogy arra az esetre, ha úgy az anyakönyvvezető, mint helyettese kötelessége teljesítésében ideiglenesen akadályozva van, vagy a két állás egy időben üresedik meg, a főispán az elkerülhetetlen szükség idejére valamely szomszéd kerület anyakönyvvezetőjét vagy helyettesét bízhatja meg azzal, hogy az anyakönyvi kerület székhelyen az anyakönyvvezetői teendőket ideiglenesen végezze.

Takarékpénztáraink reformja.

Egész kérdés, a melylyel azonban a mi által férfaink nem mernek foglalkozni. Menyire égető, annak bizcynysággal idézzük a P. L. -nak, tehát egy nem éppen agrárius erzelmű lapnak legutóbbi ide vonatkozó fejtegetéséből a következő jellemző passzusokat.

Tény, hogy a vidék kis emberének hitele sok vidéken borzasztóan drága. A leszámítolási kamatláb egyes vidékeken, főleg a Tisza mentén, 8—12 százalék, ehhez járulnak sok esetben az aláíráskért fizetett díjak. Ez a mi takarékpénztárainknak szomorú oldala, melyet nem is lehet szépitni. Itt valaminek történni kell, mert ily egészségtelen hitelviszonyok szükségserűleg a népesség jólétének teljes bukását idézik elő. A tisztanyerészet mutató számok súlyos vád oly vidékek takarékkészítési elintézetei ellen, a hol ezek gomba módra szaporodnak. Bizonyára nem helytelen, ha ezeket a számokat az agrárszociálismus terjedésével hozzák kapcsolatba. Ezekből kiindulva követeli a gyökeres reformot, a mely kívánsághoz mi is teljes szívünkkel hozzá járunk. Előtünk teljesen világos, hogy a szűkkeblű önzés, melyet ezen ügyben a mi vezető szemleink tanútanak, a lehető legnagyobb bűn, mert a mulasztás egyértelmű egész vidékek anyagi romlásával.

A vidéki városok fejlesztése érdekében fontos törvényjavaslat kerül legközelebb az országgyűlésen tárgyalás alá. E törvényjavaslat a vidéki városokban építendő új házak acómentességére vonatkozik s már ki van dolgozva úgy, hogy még ez évben tárgyalni fogja a képviselőház. E kedvezmény a vidéki városokban az építkezési kedvet és így a vidéki városok fejlesztését mindenestre elő fogja mozdítani általában, a mire nagy szükség is van. Azonban hajtható, hogy a törvényjavaslat olyan kedvezményt nyújtson, a mely az elérendő célt hathatósan elő s az építkezőknek jelentékeny előnyöket biztosítson.

A 25. §. A véderő törvény 25 szakaszának megváltoztatásáért 47 törvényhatóság, köztük Zombor és Szabadkái is nyújtott be kérvényt a képviselőházhoz. Ezen kérvényt, melynek ügyében dr. Molnár Gyula a legutóbbi városi közgyűlésen tett interpellációjára Schlagetter polgármestertől megnyugtató választ kaptak, a képviselőház kérvényi bizottsága a napokban intézte el. A törvényhatóságok kérvényét ad akta, a Ház iratárába teszik.

Bélyeg a polgári házasságkötésnél. A belügyminiszter rendelettel értesítette az anyakönyvvezetőket, hogy a házasság hirdetés alól való fölmentésre hozott határozat bélyegmentes, de az ez iránt beadott kérvényre 50 kr bélyeg teendő minden ívre. A házassulandók ebbeli kijelentéséről fölvevő jegyzőkönyv, hogy köztük házassági akadály nincsen, bélyegmentes, de ha e jegyzőkönyvből fölveszik a feleknek a kihirdetés alól való fölmentésről szóló szóbeli kérvényét is, úgy erre ismét 50 kr teendő veinként.

Az új földmivvelésügyi miniszter kinevezése. A hivatalos lap, a „Budapesti Közlöny“ még talán soha sem okozott oly szenzációt a fővárosban, mint az alábbi két királyi kézirat közlésével.

I.

Kedves gróf *Festetic*! A midőn önt saját kérelme folytán földmivvelésügyi magyar

miniszteri állásától ezennel kegyelemben felmentem, egyszersmind önnök ezen minőségben tett jeles és hasznos szolgálataiért elismerésemet nyilvánítom.

Kelt Bécsben, 1895. évi november hó 2-án.

Ferenc József s. k.

Báró Bánffy s. k.

II.

Kedves *Darányi*! Magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán önt földmivvelésügyi magyar miniszteremmé ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1895. évinovemberhó 2-án.

Ferenc József s. k.

Báró Bánffy s. k.

Miklós Ödön államtitkár felmentése. Múltán feltűnt különösen politikai körökben, hogy gróf *Festetic* Andor földmivvelésügyi miniszter a földmivvelésügyi miniszternek a felmentéséről szóló királyi kézirat már tegnap megjelent a hivatalos lapban, holott a lemondása később következett be, mint Miklós Ödön államtitkár s ez utóbbinak a hivatalos felmentése mind e mai napig se nem következett. Ebből az okból keletkezett az a híresztelés, hogy Miklós továbbra is megmarad államtitkárnak. Ezzel szemben biztos forrásból értesülünk, hogy a Miklós Ödön államtitkár felmentéséről szóló királyi kézirat a holnapi hivatalos lapban jelenik meg. Miklós Ödön holnap délelőt bucsuzik el a földmivvelésügyi minisztérium tisztviselőitől.

A vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatra vonatkozó főrendiházi üzenetet a kormány — mint értesülünk a a költségvetés megszaktásával meg ezen a héten fogja letargyaltni a képviselőházban. Az üzenetet a kormánypárt a szerdai értekezleten veszi előleges tárgyalás alá és a képviselőházban valószínűleg a pénteki, esetleg a szombati ülésen kerül napirendre.

Gróf *Festetic* és a kormánypárt.

A kormánypárt — mint értesülünk — a földmivvelésügyi minisztériumban beállott válság megoldását, habár az csak részleges is, kedvezően fogadta. *Darányi* kinevezetése ugyan a párt nagy többségére meglepetes volt, sőt több — miniszterségre aspiráló képviselőt keserű csalódásba ejtett, mindazonáltal a békeség kedvéért ezek is bele nyugosznak *Darányi* kinevezetésébe. Azt a híresztelés, mintha gróf *Festetic* Andor, a volt földmivvelésügyi miniszter bizonyos apprehenzióval vonult volna vissza és keserűséggel volna elelve a párt ellenében, azzal czáfolják meg, hogy az exminiszter ma megérkezett Szestyéről, a hol a birtokán időzött, Budapestre, és már este megjelent a kormánypárti klubban, a hol szívélyesen fogadták. Ippen mert úgy vlik, hogy a gróf korrektil járt el, tartották lehetetlennek a mai híresztelésekkel szemben, hogy Miklós Ödön továbbra is államtitkár maradhasson.

Az új rend és az alispáni illetékeség. Egy alispán megkérdezte a belügyminisztertől, meg van-e még az alispánnak egy 1892. évi kultuszminiszteri rendeletben megállapított ama joga, hogy a nem anyakönyvelt születésről abban az esetben, ha a születés idejében izraelita anyakönyvet még nem vezettek, vagy az illető az utólagos anyakönyvezés érdekében folyamatban levő tárgyalás befejezése előtt házasságra ohajtilenni, hatósági születési bizonyítványt állíthat ki? S fenmaradt-e az a joga, hogy az izraelita anyakönyvekbe az 1895. október elsejéig történt bejegyzéseket a megejtett nyomonzat alapján érvénytelenítheti és kiigazíthatja? A miniszter azt válaszolta eme kérdésekre, hogy izraeliták számára házasságra léphetes érdekében hatósági bizonyítvány kiállítása dolgában eddig fennállott alispáni illetékeség megszűnt, mert azt, hogy a házasságnak és a kihirdetésnek törvényszabta kellékei megvannak és az anyakönyvi törvény 50. §-a alapján az állami

nyakönyvvezető ítéli meg, s ugyanő határoz a feleknek egyes okiratok, esetleg a születési bizonyítvány felmutatása alól a körülményekhez képest netán való fölmentése kérdésében is. Megszűnt az alispánnak azabban való illetékesége is, hogy hatósági születési bizonyítványt állítson ki oly izraelita számára, kinek születése idejében izraelita könyvet még nem vezettek, a ki tehát az 1892-iki kultuszminiszteri rendelet szerint utólagosan anyakönyvvelhető nem volt. Ugyanis az utóanyakönyvelési eseteknek az állami anyakönyvből ezután leendő bejegyzésnek az állami anyakönyvből, tekintet nélkül arra, vajjon akkor, mikor a születés történt, vezettek-e anyakönyvet, vagy nem. Ennélfogva ezután többek nem fordulhatnak elő oly esetek, melyekben az utólagos anyakönyvelést helyettesítő eljárást kellene alkalmazásba venni.

A magyarországi szerbek. A magyarországi szerbek köreiben a radikálisok és liberálisok kibékülése ismét megihusult. Az újabbiknál oka az, hogy a liberálisok határozottan ellenzik a radikális párt azon tervet, hogy Miletics Szvetozir 70. születésnapja alkalmával részvény-társaság alakuljon a martir műveinek és beszédeinek kiadására. Az illetéknépp létesítendő akcióban a liberálisok csakis a radikális párt érdekeinek érvényre jutását látják és azért a legutóbbi pártértekezleten, melyen Polit és Vucseics is résztvettek, elhatározták, hogy nem lépnek be a tervezett részvény-társaságba, a miről értesítettek a radikális párt vezérferfiát, jellemzően azonban, hogy erről sem a Branik, sem a Zasztava nem tettek említést.

H I R E K.

— **Személyi hir.** Platz Benifcz dr. tankerületünk főigazgatója a múlt héten a bajai főgymnázium meglátogatása czéljából Baján időzött.

— **Kinevezés.** Az ó-becsei polg. leányiskolában megüritült tanítónői állást Weisz Gizella tanítónővel töltötték be.

— **Választás.** A zombori árucsnak könyvelője a folyó hó 3-án tartott ülésen Pernel Dezső választatot meg.

— **A színházi fecske.** Leövey, Fűredi Károly színtársulatának titkára tegnap Zomborba érkezett, hogy bérletek gyűjtése czéljából többekkel tiszteletet tegye. Tekintve a színtársulat niveauját, ajánljuk őt az illetők szíves jóindulatába.

— **Műkedvelői előadás.** A zombori Tóth-Kálmán kör 1895. évi november hó 7-én (csütörtökön) a városi színházban műkedvelői előadást rendez. Színré kerül: „A város-teremben”. Vigjáték egy felvonásban. Irta Müller Hugó. (Rendező dr. Frank Mihály). Személyek: Csegey, Szalay Frigyes, Margit, Jeszenszky Jolán, Pincer, mály István. — „Anna”. Dráma egy felvonásban. Irta Csiky Gergely. (Rendező dr. Frank Mihály). Személyek: Anna, Szabácsi Anna, Tornai Bálint, Keszmary Endre, Janka, neje, Jeszenszky Jolán, Péter, nagybátyja, dr. Matzitz Pál. Zerényi Jenő, Mály István, Julcsa, szobaleány Klemm Vilma. — „Nagy előképek”. 1. Neptun kutja. 2. Neptun dicsőítése. (Magnesitum és villanyfényvel). Rendezi Turkovits Gyula. Végül: „A dicsőség bajjal jár”. Angol bohózat egy felvonásban. Irta Bekett G. A. (Rendező dr. Frank Mihály). Mudly, Szalay Frigyes, Lucretia, özvegy, Fehér Vilma, Flaspán Félix, képiro, dr. Matzitz Pál. Lydia, Baumann Aranka, John, Mudly szolgálja, Mihályi József. Helyárak: Prosc. páholy 5 frt. Páholy 4 frt. Zárászek 1 frt. Földszinti állóhely 30 kr. Karzati állóhely 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Katona- és deakjegy 20 kr. Jegyek előre válthatók Schön Adolf könyvkereskedésében. Előadás után a kör helyiségében (Vadászkürt) háziestély. Előadás kezdete esti pont fél 8 óraker. Pénztárnyitás délután 6 óraker. A zombori Tóth Kálmán-kör.

— **Meghívó.** A zombori iparos dalárda 1895. évi november hó 9-én (szombaton) a „Vadászkürt” helyiségében saját pénztára javára dal- és táncestélyt rendez, melyre a javagerméni közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: 1. Kücken F. „Normann dala”, éneklő a férfiak. 2. Népdalok: a) „Nem hallottam . . .” b) „Csárdás kis kalapot . . .” éneklő a vegyeskar. 3. Doppler K. Népdalok: a) „Juhász legény . . .” b) „Lágy a kenyér . . .” b) „A kisasszonyt . . .” éneklő a dalárda 8 férfi tagja. 4. Fischer C. L. „Erdei kis virág”, éneklő a férfiak. 5. Gróf Festerich L. „Arvanyhaj”, éneklő a férfiak. 6. Szent-Gyula. „Rákóczi-induló”, éneklő a vegyeskar, zongorán Kiséri Csermák József ur. Belépődíj: Személyjegy 1 fnt, családjegy (3 személy) 2 fnt 50 kr. Jegyek előre válthatók Kollár József ur könyvkereskedésében és Szigethi István ur kőfaragó üzletében és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Külföldön személyre szóló meghívók nem bocsájtatnak szét. Kezdete este 8 órakor.

— **Katonai előléptetések.** A helybeli cs. és kir. zászlóaljnal november hó 1-vel a következő előléptetések történtek: Keleti Dezős és Hartmann Miksa főhadnagyok másodosztályú századosokká, Mórész Kálmán és Workó József tiszthelyettesek hadnagyokká lettek előléptetve.

— **Kinevezés az egyháznál.** Haffner István pacséri elhunyt adminisztrátor helyére adminisztrátorrá Bárány Gyula neveztetett ki.

— **Hivatalvizsgálat.** Dr. Vojnits István főispán múlt hó 20-án ejtette meg a zombori járási szolgabírósgal felülvizsgálatát. Az ügykezelést rendben találta, s ebbeli megelégedésének a járásbírósgal hivatalnokok előtt kifejezté is adott.

— **Gyűrűs suszterinas.** Butkovits Ferencz kefekötő szomszédjának gyermeke hétfőn ama szokatlan látványt élvezhette, hogy egy suszterinas újján két aranygyűrűt látott. E nevezetes természeti csodára szülei figyelmet is felhívta, a kik azonban ama jogos föltevésből, hogy suszterinas és gyűrű nehezen összeráférhető fogalmat jeleznek, a néző suszterinast a gyűrűk származása iránt meginterwiewolták. Hosszas és erőlyes vallatás után az kivallotta, hogy ő a két gyűrűt Butkovits Ferencz kefekötőnek a fogasán találta. A kefekötő ugyanis munkaközben gyűrűt lehuzta s a fogásra tette, a hol aztán az ipszenek vágyait fölkelte, le-vándorolt onnan.

— **Áthelyezés.** Kricsfalussy Ferencz, szabadkai csendőrhadnagy Szabadkán és Tranguosse Kázmér csendőrhadnagy Makón, kölesönösen áthelyeztettek.

— **Ellenőrzési szemle.** A helybeli cs. és kir. hadkiegészítő parancsnokságnál a tartalékos tisztekre vonatkozó ellenőrzési szemle tegnap délelőtt tartatott meg.

— **Hymen.** Schiffer Juliska kisasszonyt eljegyezte Spitzer Vilmos zombori lakos.

— **Pótvásár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Tiel községben az október 20. és 21-ére esett, de elmaradt országos vásár helyett november hónap 17 és 18-án pótvásár tartassék.

— **Érseküni állapota** Császká György, kalocsai érsek állapota folyton javul, de még egy hétig a szobájában kell tartózkodnia.

— **A spiritizmus Apatinban.** Ha az apatini városháza egy napon búcsút vett volna helyétől és világnak indult volna, talán nem okozott volna nagyobb feltűnést, mint egy oda plántált csodadolog. Egy kis „terülj meg asztalkám” féle valami, avval a különbséggel, hogy ez az asztal nem éhesek meglakomáztatásával — a mi különben tán jobb is volna — foglalkozik, hanem jövedéliséssel s az a szakba vágó dolgokkal. Egy igénytelen, 1/2—1 láányi jószág az

egész, melyre négy ember a két kezét raterzi, a mi után az asztal a fölödött kérdésekre megfelelő kopogással felel. Pl. egy kopogás = nem, kettő-igén s. i. t. E jeles tulajdonság azonban korántsem egy asztal privilégiuma, a mennyiben akármelyik suszterinas készít csekély díjért egy ily instrumentumot. Tudósítók, a ki mint minden jóra való emberhez illik — eleinte a kopogásokat az asztalon nyugvó nyolez kéz munkájának híven, a dologban kételkedett, a próbát megbízható személyekkel tette meg s az asztal ekkor sem tagadta meg magát. A csodák korszakának eme maradványa Mohácsról került Apatinba; onnan azt, mivel nem tisztá tüzelmekre nyújtott alkalmat, kitiltották. — Reméljük, a hatóság itt sem fogja a spiritizmuság földierésének esetleg leleplezésének adni magát, hanem követi a mohácsi példát. Elvégre nem szabad a kártyának a jövedélmondás terén konkurrensket megtűrni

— **A bajtörő Fortuna.** Azok közül, a kik vasárnap a lapunk nyíltérében a közzétett kérelmet, mely egy bogojevai kereskedő elveszett 1900 frtjának megtalálása és visszatérítése fejében 500 fnt jutalmat ígért, olvasták vajmi sokan sóhajtottak így fel: „Bácsak . . .” Nos, ezt a sokak által óhajtott szerencsét nem győzi eléggé kárhoznati két úriember, akik az összeggel jelentkezett a kapitánynál, a hol azonban csupán a 900 fnt megerítését akarták a jutalmat kiadni. A kapitányságnál az 1000 frtos úr azonban olyan nyilatkozatot tett, melyekkel arra lehetett következtetni, hogy a becsületes megtalálók tudomással bírtak a találás alkalmával, hogy ki vesztette azt el, s ennek daczára megis osztozkodtak. E nyitkozat következtében valószínűleg vizsgálat indul meg, ami talán nemcsak az 500 fntot fogja megtagadni, de lehet, hogy a megtalálókra, a kik intelligens és jól ismert emberek — kompromittáló is lehet. Morál: Nem szabad mindig a szerencse után vágyódni!

— **Tanárvalasztás.** A bajai városi polgári iskolánál közzönsön folytan ürésedesbe jött tanári állásra a polgári iskolaszék Urhgyei Alajos kesmári polg. isk. tanárt választotta meg.

— **Miniszteri köszönet.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Michitsch József bajai lakosnak, a ki a bajai főgymnázium tanulói javára 2070 korona tőkevel ösztöndíj-alapítványt létesített, a tanügyi előmozdítást czelző ezen hazafias és áldozatkész tettért őszinte elismerését és köszönetet fejezte ki.

— **Új állatorvos Zentán.** A Zentán rendszerezett, de még jóváhagyás alatt lévő állatorvosi állásra ideiglenesen Szabó Sándor lett megválasztva.

— **Kiállítási mozgalmak Bácsme-gyében.** Veszedelemesen közeledik a kiállítás ideje és Bácsme-gyének, a mely a kiállításon nem akar csunyaabbnak s rosszabbnak feltűnni, mint a milyen, szintén sietni kell a kész üldésed. Multkor a kiállítási sokácsházak ügyében intézkedtek, most pedig — mint értesülünk Kálmár udvari fényképész a kereskedelemügyi miniszter megbízásából lejjön Bajára, hogy az ezredéves kiállításra etnografiai felvételeket eszközöljön.

— **Az egiptomi tanulmányuton,** melynek vezetői között van Platz Bonifac, tankerületünk főigazgatója, menyénkből, Ledniczky J. Ipoly, a bajai főgymnázium tanára fog résztvenni.

— **Nyugdíjat nyert tanítók.** A valás- és közoktatásügyi miniszter az országos tanítói nyugdíj alaptól Mihajlovits Lyubicza újvidéki gör. kel. munkaképtelennek talált tanító részére évi 400 frtnyi rendes nyugdíjat; Petrovics János ó-sóvi gör. kel. elemi iskolai munkaképtelennek talált tanító részére évi 340 frtnyi rendes nyugdíjat; Topalovits Péter zombori gör. kel. volt tanító özvegye, szül. Csonits Anna részére évi 200 fnt és 3 kiskorú árva részére összesen 100 fnt évi segélypénzt engedélyezett.

— **Agár-verseny.** A „Bács Bodrogh vármegyei agárásq egyet” f. év november 10-én, (vasárnap) Szabadkán agár-versenyt rendez.

— **Ó-Becse — rendezett tanácsu város.** Ó-Becse élénk forgalmu, meglehetősen jómódu, kifejlett község; csak ami — nem annyira fejlődése előmozdítására, mint inkább a reputációjok növelésére-szükséges volna, azt a jó ó-becseiek már rég lesik hiába: a rendezett tanácsúságot. A terv, melyben mi egy csöpp kifogásolni valót nem találunk, sőt egész meletnyosnak tartunk, most úgy látszik a megvalósulási stádiumhoz közeleg. Az „Ó-Becsei Hírlap” annyira valószínűnek tartja ezt, hogy már kombinációba hozta az egyes állások betöltőit javadalmazásokkal együtt, a melyből az világlik ki, hogy Ó-Becse lehetne rendezett tanácsu város, ha — akarna.

— **Aratók panasza.** Rosz ortográfiaival, de azért megható hangon írt levelet kaptunk két arató gazdától, a kik 32 munkás nevében kérnek, hogy adjunk helyet panaszuknak, mely, ha a dolog úgy áll, mint a hogy azt a két munkás írja, igazán megbotránkozató. — A 32 arató Weindl Mór szántái földbirtokoshoz munkába szegődött 2 napi ingyenes munka és a szénakaszal mellett. A földbirtokos ezt a két napos ingyenes munkát negy napra hosszabította meg; a melyik pedig betegség miatt nem állhatott a munkába, annak a hiányzó napok után 2—2 fntot levont a béréből. Kukoricza kapálaskor pedig a mikor a munkásoknak a harmad fejében kellett volna dolgozniok, latván, hogy szép idő van, a munkásokat ispanjával minden megokadatalás nélkül elbocsájtotta; a mint azonban az idő esőre fordult, a munkásokat ismét bekergette s a melyik így a dolgot nem végezhetette el, lefogott a béréből 4 fntot. A munkásokat illető részt nem engedte a saját kocsián hazavinni, hanem, mivel a rosz út miatt a szegény munkások nem kaphattak kocsiat, ő jószívűven átvette a részöket 1 fnt 50 krert, mikor kereskedőknél a legalsó ár 2 fnt. Nincs kizárva, hogy a két munkás, ki hozzánk a sérelmes levelet intézte, túlzott, vagy pláne valótlanokat állított, de ha igaz, akkor valóban a dolog rúg, hogy az, a ki nem átalotta a szegény paraszt munkásoknak kenyérét megrövidíteni, megérdemelne, hogy az igazságszolgáltatás előtt vonassék felelősségre.

— **„Ismeretlen tettesek”** B.-Földvára-n f. hó 4-én éjjel ismeretlen tettesek Horváth Ferencz lakásának az ablakait sárral bekenették, aztán benyomták és behatoltak a szobába, honnan minden elvihető tárgyat elloptak. A kár meghaladja a 150 fntot. Muskó rendőrfelügyelő személyesen vezeti a nyomozást, de még eddig eredménytelenül.

— **Nemzetiségi harc — gyerekek közt.** Ó-Becseről írják: F. hó 30-an délután 1 óra tájban több szerb népiszkolai tanuló megtámadott Gombos főbíró háza előtt egy polgári iskolai magyar növendéket Kezdetben csak kézzel ütlegeltek, később azonban szjiba kötött könyvekkel és botokkal döngették a fiut. Egy ideig csak türe a nagyobb erő támadásait, de végre is feldühösödött és bicskát rántva az egyik népiszkolai tanuló karján erős szurást ejtett. A verekedő fiukat felnőtt embereknek kellett szét-üzni.

— **Az első.** Csantavéren az első polgári házasságot f. hó 4-kén kötötték Horváth János és Dankó Julea. A part Szokola Gyula jegyző adta össze. — **Pionizán** Lovassy Ödön községi jegyző m. hó 31-én avatta föl párrá Zaskaliczki Jánost és Belányi Zsuzsát. — Mindkét esetben a házasság egyházi hatóság előtt is megkötöttet.

— **Halállal végződő verekedés.** F. hó 3-án Csuvárdits Józsefnek a bezdáni uton fekvő szállásán Petres Mátvás, Gluvits Gyula és Doretics Pál legények holmi kicsinyes dolog miatt hajba kaptak. A verekedés hevében a legények a késhez nyultak s miután a véleménykülönbség úgy hozta, Gluvics és Doretics mentek Petres ellen, a ki közös erővel össze-vissza szurkálták, úgy hogy annak életéhez kevés a remény. A gyilkosokat elfogták.

— **Megszökött tanító.** Csantavérről írják: Tallós Péter, tanyai tanító a napokban elszökött Csantavérről. A lemondását beadó iven szökése okául azt hozza föl, hogy nem szeret rokonok közt lakni. Emléket örök sokan, kiknek rábizott pénzét magával vitte, azonkívül bereg felesége, akit a megszökött nem sajnált magára hagyni.

— **Öngyilkosság.** Juhász Drótos Péter, csantavári jómódú földműves f. hó 2-án gyógyíthatatlan betegsége miatt fölakasztotta magát. Felesége, ki urát sokáig hiába várta az ágyban, mikor keresésére indult a szerencsétlen már halva találta. Az áldott állapotban lévő asszonyra ez annyira hatott, hogy néhány órával utána egy gyermeknek adott életet.

— **A huszas meg négykrajczáros.** Ezt a kettőt, mely különben az utóbbi időben alig volt látható, a pénzügyminiszternek 1894. június 23-án kelt 46,903. számú rendelete értelmében a m. kir. állami pénztárak és hivatalok csakis 1895. évi december hó 31-ig tartoznak fizetéképen vagy beváltás végett elfogadni s ezeket az érmekeket illetőleg az államnak mindennemű beváltási kötelezettsége megszűnik.

— **Szabadkai vasutasok áthelyezése.** Szabadkáról írják f. hó 4-iki dátummal: A közlekedésügyi miniszter elhatározta a szabadkai vasúti kalauzok és mozdonyvezetők áthelyezését részint Szegedre, részint a budapesti pályaudvarra. S hogy ez mily komoly dolog, bizonyítja az, hogy már föl is szállítottak az érdekeltet, hogy nyilatkozzanak az iránt, hova akarnak menni.

— **Az ó-becse-újvidéki vasút** érdekében Zákó Milán országgyűlési képviselő, a vasút engedményese az érdekelt községekhez úljog küldött megkeresést, a melyben a költségekről ad tájékoztatást és körvonalozza a szükségleteket. A tervezett irány Ó-Becseről indulna ki és Bács-Földvár, Csurog, Zsablya, Goszpodince, Gyurgyevó, Temerin, Járek érintésével Újvidékre vezetne. A vasút biztosítására két millió forint törzsrészt kell jegyezni; a melyből azonban 35%, tehát 700 ezer forintot biztosítani kell. Az államtól várható segélyben 10% vagyis 200 ezer frtot remél, így tehát az érintett községekre 500 ezer frt maradna. Az érintett területnél haldankint 47 frt esnék átlag, a mi szerinte megtérül azon haszonban, a mit az ily vasút vonal biztosít. Reményli azonban, hogy 5—6 év múlva a törzsrésztvények 4—5% hasznot fognak már hozni és így még kevesebb a teher.

— **Halális revanche.** Paszterkó Pál szabadkai tanyai lakos összehozott Oroszi Mihály szintén tanyai lakossal s úgy találta fejbe ütni, hogy az eszméletlenül elterült a földön, mikor aztán magához tért feltápaszkodott s összeszedve minden erejét Oroszinnak akkora ütött a koponyájára, hogy az szó nélkül összerogyott és meghalt.

— **A baja-bátaszéki áthidalás.** Az aradi keresk. és iparkamara teljes ülése, mint értesülünk, a pécsi kamara átiratára elhatározta, hogy feliratot intéz a kereskedelemügyi miniszterhez a Dunának Bajánál át-

hidalása és a baja-bátaszéki összekötő vasút kiépítése érdekében, mert az alföld fontosnak tartja, hogy terményeink egyenesebben és olcsóbban juthassanak Fiuméba, Svájcba, Tyrolba.

* **Köhögés, rekedtség** és elnyálkásodásnál, a torok és a légzési szervek minden zavarainál, melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe **Egger** kitűnő hatású **mell-pasztiláit**. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevesebb gyógyszerüzletben. Fő és szétküldési raktár **Egger A. és fiai Nádor-gyógyszertára Budapestben** Váci körút 17.

* **Testegyenészet** **miüntézet. Keleti J. czég,** Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17., az eddigelő **sérvkötők és betegapó-lási eszközök készítésére létező gyárán** kívül egy nagyszabású, a modern technikának teljesen megfelelő műhelyt nyitott, **Budapest, IV. Rostély-utca, (Károly lak-tanya 15.)** melyben orvosbeszédet, **testegyenészet** **készülékek**. Hessian-rendszerű elismert **müderékfűzők**, **nyújtó- és járógépek**, **műlábak és műkezek**, valamint minden e szakmába vágó acélárúk, villanygépek, kötőszerek stb. készítenek. **Szenvedők**, kiknek ily készülékekre szükségük van, felkeresnek, szíveskedjenek fenti czégtől költségleírányzatot vagy képes árjegyzéket kérni. **Vagyontaloknak minden lehet, e szakba vágó készülékek havi részletekre adtnak.** Ismételadók-nak engedmény. Üzleti elv: Szigoru pontos kiszolgálás, legjutányosabb árak.

Törvényszéki csarnok.

A „Szabadkai Hírlap” sajtópere.

Csak a mult héten közöltük az ítéletet, melyet Léway Simon, nyugalmazott tanácsnok a „Szabadkai Hírlap” szerkesztője és Terbe Vincze; a „Népszava” felelős szerkesztője közti sajtóüggyben hozott a szegedi esküdtszék, a két ur f. hó 4-én ismét sajtóüggyben állott egymással szemben. A pert Léway Simon indította meg a Népszávanak „Meddig tart meg az arcátlanlanság?” című cikke végett, melyben Terbe Vincze őt aljas, gyáva, nyomorult, szemét embernek nevezi. A cikkre a „Szabadkai Hírlap”-nak Mamuzsich Lázár polgármester ellen írott támadásai adtak okot, a minél fogva valószínű, hogy Mamuzsich és Léway is fognak egymással az esküdtszék előtt találkozni. — A tárgyaláson a sajtóbírószék elnöke Pókey Elek, Léway Simon jogi képviselője Polczner Jenő, Terbe Vinczéé pedig Reiniger Jakab volt. A tárgyalás után az esküdtszék a következő verdiktet hozta.

1. Terbe-e a szerző? 12 igen.
2. Van-e a cikkben rágalalmazás? 7 igen, 5 nem.
3. Van-e becsületsértés? 12 igen.
4. Vétkes-e rágalalmazásban? 9 igen, 3 nem.
5. Vétkes-e a becsületsértésben? 12 igen.

A verdikt alapján a törvényszék Terbe Vinczét becsületsértés és rágalalmazás vétsége miatt 650 frt pénzbüntetésre, ugyszint az összes költségek megtérítésére ítélte. — Az ítéletbe mindkét fél belenyugodott.

G S A R N O K.

Amerikai leányok — Budapest.

Pár nap előtt olvastam a Newyork Heraldban, hogy a „Cooc”-czég aegise alatt ismét egy nagyobb, amerikai leányokból álló és kizárólag nők kíséretében utazó társaság fog az Atlanti-óceánon átkelni, mely európai

körútjában, úgy mint hat esztendővel ezelőti is, Budapestet is érinteni fogja.

Amerikai hölgytársaság a magyar fővárosban, — Amerika Budapestben!

Sajátságos érzés, — röstellem, de mégis kimondom, — a honvágyhoz veszedelmesen hasonló fog el mindig, valahányszor visszagondolok arra a minden rosz híresztelés daczára is szép országra, az amerikai Egyesült-Államokra, a hol gyermekéveim és ifjuságom legszebb idejét éltem át, olykor szinte öntudatlanul is mélyebben belepillantva abba a kaleidoszkopszerű tarka világba, melyet amerikai társadalomnak neveznek.

Most, mikor évek multán összehasonlíthatom az ottani viszonyokat a mi társadalmunkbeliekkel, valóban igen sok olyan sajátságos jelenség jut eszembe, a minőkhöz foghatókat hiába keresnénk akár itt, akár más európai országban. És ezek közt nem a legutolsó helyet foglalja el az a sok viszátság, a mi a nők iránt tulzott figyelemből keletkezik, valamint az a sok visszaélés, a mit az amerikai hölgyecskék a legnagyobb czinizmussal megengednek maguknak a férfiak rovására, úgy a nyilvános, mint a magánéletben.

Sehol a világon, az aszonyok kultuszának oly nagy mérvben hódoló nemzetnél sem, mint a francia, még a polyandriában élő északbrazíliai indiánusoknál sem részesül a nő oly nagy tiszteletben a másik nem részéről, mint az Egyesült-Államokban. Sehol sem érvényesül annyira az az elv, hogy a nő adja meg a társaságnak az irányát és hangját, mint ott.

Ha yankekből álló férfítársaság látunk együtt, azok bizonyosan politikáról, vasut-részvényekről, ezüstbányákról, löversenyekről, „boxing match”-ekről, ivásról, vagy — nőkről beszélgetnek, nem épen válogatva kifejezéseiket, sőt olykor istenigazában káromkodva. Egészen megváltozik azonban a helyzet képe, ha nő van a társaságban. Vége akkor minden kértelmű társalgásnak, vége minden kedélyeskedésnek és morálba ütköző dolgokról csak elítélőleg szabad szólni. Ismerem köröket, a hol az ember karjáról, hátáról, lábáról beszélni egyértelmű volt a legnagyobb sértéssel, a mit a ház urnőjén elkövetni lehet s egy kintjárt előkelő nevelésű, főrangú ősmérsőmmel történt meg az a furcsa eset, hogy ilyen családból egyszerűen kiutasították még pedig a legkimélettelebb módon, mert egy steeple-chaseről beszélni körülmenyesen elmondta, hogyan és hol sebesült meg egy szerencsétlenül járt jockey. Sokat nevettek ezen itt Budapestben, mikor maga a kiutasított beszélt el a dolgot.

Ez a feszes prűderia, az a hihetetlennek látszó szemérem azonban mind csak dekorum, csak külszin. Valóban pedig olyan fesztelen társalgás és érintkezés sehol sincs a fiatalok közt, mint Amerikában.

Nézünk csak be egy new-yorki előkelő család szalonjában a „five o'clock tea” körül. A pazar fényű és nagyobbára izlésesen butorozott szalon kandelójában nagy fahasábok pattognak. A háziasszony a kandeló mellett beszélget egy pár idősebb hölgygel, bizonyára háztartási dolgokról, vagy valamely jótékony hölgybizottmányi szövényes ügyeiről.

(Folyt. köv.)

Hirdetések.

Szám 1192
1895.

Árverési hirdetés.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósg 1895 évi 10849 számú végzése következtében dr. Berkes Zsigmond által képviselt vagyonbukott Csúdy Halász Béla a csőd leltár 579-690 tétel alatt 1034 frt 27 krban összeírt követelések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbírósg 10849/1895 számú végzése folytán Zomborban dr. Berkes Zsigmond tömeggondnok irodájában leendő eszközzésére 1895 évi november hó 11 napjának délelőtti 9 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett követelések az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 148. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1895 évi okt. hó 29 napján.

Styrum Mór
kir. jbrósági végrehajtó.

szám 1195
1895.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósg 1895 évi 11271 számú végzése következtében Hartvég és Vogel javára Lukics Gyula ellen 213 frt 91 kr. és jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján le foglalt és 328 ftra becsült fűszer árukból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbírósg 12976 1895 számú végzése folytán 213 frt 91 kr. tőkekövetelés 22 frt 35 krban bíróság már megállapított költség erejéig Zomborban a város háza udvarán leendő eszközzésére 1895 évi november hó 9 napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1895 évi okt. hó 28 napján.

Styrum Mór.
kir. jbrósági végrehajtó.

Gyakorlott könyvelő s magyar-német levelező

ajánlkozik esti órákra.
Cim a kiadóhivatalban.

József főherczeg ő csász. és kir. fensége udvari szállítója.
Fülöp szász Coburg-Gothai herczeg ő kir. fensége szállítója.
Sürgőnyezim: Gottschlig Budapest. Telefon 57—86.

GOTTSCHLIG tea-, rum- és cognac- AGOSTON BUDAPEST

nagykereskedő

Központi iroda: IV., Váci-utca 4. szám.

RAKTÁRAK:

IV., Váci-utca 6. sz. „a Mandarinhoz” | I. Andrassy-út 23. „Hong-Cong városához”
a Városház-ter mellett a kir. opera átellenében

IV., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán, a „Japán nőhöz”

KIVITELI PINCZÉK:

X., Kőbánya, Fűzér-utca 9. szám.

Bizományi raktár:

Zomborban:

TÓTH ERNŐ kereskedőnél

Közvetlen behozatalu valódi kínai és orosz karaván-teák, Jamaica-, Brazíliai és Cuba-rumok, francia cognacok, likőrök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palackokban, eredeti árak mellett. — Argyazok ingyen és bérmentve. —

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az ott levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddigföülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle
valódi tisztító

Utánzatok törvényileg
üldözöttek.

MÁJOLAJ.

Törvényileg védett felszerelés
Maager Vilmostól Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és emészthetőségé el fogva gyermekeknek is különösen ajánltatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítést, a test súlyának gyarapodását a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben. III/3. ker. Heumarkt 3. valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszer-tárában.

Főraktár és főelárúsítás az osztrák magyar monarchia részére:

Maager Vilmos,
Bécs III/3. Heumarkt 3.

Zomborban: Weidinger Zs. és S. és Maayer és Thum kereskedő uraknál.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET labdacso.)

E pilulák hasonló készítményeknél mindentekintben feljebb becsüldök; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használhatóván, gyengédén hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székszorulás

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végeit még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmaz doboz 15., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 1 forint o. é.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan Neustein Erzsébet-pilulát. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal van ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

„Szent-Lipóthoz” címzett gyógyszertára WIEN, I., Plankengasse 6.
Raktár Zomborban:

Hegedűs István, Schwarz Emil gyógyszerész.

Az általánosan ismert jó hírnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sósborszesz—készítmények — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azok czímjegyeimet módosítom s arra kék nyomtatban saját hazam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

Védjegy 19. és 20. szám.

Zomborban kapható: Weidinger S. és Zs., Lugumerszky Plató, Heindhofer Róbert, Mayer és Thum és Engel Adolf czégekénél.

Általános elismert kitűnő hájszer; különösen a bedörzsölés, kenő — gyűrő — gyógymódnak (massage) igen jó hatása. Ajánlható egyszersmind fogytiszító, szerül a mennyiben a fogok fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztá, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, úgyszintén fejmosásra és hajdegek erősítésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90 kr, egy kisebb üveg ára 45 kr.

Brázay Kálmán
Budapestben,

IV. ker. Múzeum-körút 23 szám.

13429 szám.

polg. 1895.

Hirdetmény!

Alulírt kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Drescher Ede zombori közjegyző közjegyzői működését 1895. évi november hó 1-én Zomborban Széchényi István kőrut 353. sz. alatti házban megkezdi.

Zomborban, 1895. évi október hó 24-én a kir. törvényszéknek.

Széchényi József
elnök.

Dr. Grátz Ferencz
jegyző.

Baja—zombor—ujvidéki helyi érdekű vasut.

A magyar kir. államvasutak kezelése alatt.

M E N E T R E N D.

Érvényes a baja—zombor—ujvidéki helyi érdekű vasut megnyitása napjától.

Vegyes-vonat 5112. I—III. oszt.	Vegyes-vonat 5114. I—III. oszt.	Személy-vonat 5102. I—III. oszt.	Állomások	Személy-vonat 5101. I—III. oszt.	Vegyes-vonat 5113. I—III. oszt.	Vegyes-vonat 5111. I—III. oszt.	HELYÁRAK ZOMBORTÓL:		
							I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
		855 540	ind. Budapest k. p. u. „ Szabadka	725 1250		705 1030			
335 347 404 430 456 520 561 613 625		100 111 126 151 198 233 262 313 324	ind. Baja Baja-Szállásváros Vaskut Gara Rigyicza Sztanisits Gákova Nenadies érk. Zombor	930 921 904 840 822 803 737 716 705		705 650 638 600 541 517 448 417 406	1.50 1.50 1.50 1.— 1.— 50 40 30 15	1.20 1.20 1.20 80 80 40 22 15 10	75 75 75 50 30 25 15 10
927 1050		707 710 205	érk. Szabadka „ Vinkovec ind. Vinkovec „ Szabadka	450 — 1050 927		905 710			
	230 238 250 302 321 345 417 435 511 531 561 613 652 718	351 358 410 421 437 458 523 552 607 626 642 658 728 733	ind. Zombor Zombor-Vásártér (f. m. h.) Ferbach-Szállás (E. m. h.) Zsarkovác Ó-Sztapár Bresztovác Hódságh Parabuty Paraga Gajdobra Bultesz Petrovác-Glozsán Futtak érk. Ujvidék	630 621 610 600 544 527 482 438 417 352 328 323 251 231		718 650 610 600 544 527 482 438 417 352 328 323 251 231			
	1250 1158	938	érk. Mitrovicza „ Zimony			831 847			

M E G J E G Y Z É S E K.

közép-európai időre

1. Az állomások nevei mellett balról álló időadatok felülről lefelé, a jobbra állók pedig alulról lefelé olvasandók. — 2. Az indulási és érkezési idők vonatkoznak. — 3. Az éjjeli idő esti 600 órától reggeli 500 perczig a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van kitüntetve.
Jelmagyarázat. a) (f. m. h.) = feltételes megállóhely. — b) + = feltételes megállás,
Budapest, 1895. augusztus havában.

Az Igazgatóság.

Nyomatott „Zombor és Vidéke” könyvnyomdájában.